

Quickscan Haven Walsoorden restant

Oriënterend onderzoek naar beschermde natuurwaarden

Definitief

Projectbureau Zeeweringen

PZDB-R-10173

Grontmij Nederland B.V.
Houten, 8 juli 2010

014928 2010 PZDB-R-10173

nt WQuickscan Restant Walsoorden

Verantwoording

Titel : Quickscan Haven Walsoorden restant
Subtitel : Oriënterend onderzoek naar beschermde natuurwaarden
Projectnummer : 267620
Referentienummer : 13/99090349/SW
Revisie : D2
Datum : 8 juli 2010

Auteur(s) : S.C. Wessels-de Wit
E-mail adres : saskia.wessels@grontmij.nl
Gecontroleerd door : C.J. Jaspers
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : M. Mouissie
Paraaf goedgekeurd :
Contact : De Molen 48
3994 DB Houten
Postbus 119
3990 DC Houten
T +31 30 634 47 00
F +31 30 637 94 15
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Het projectgebied	7
2	Voorgenomen activiteit	9
2.1	Doel van de dijkverbetering	9
2.2	Huidige situatie	9
2.3	Voorgenomen werkzaamheden	9
2.4	Transport en opslag	10
3	Aanwezige beschermde natuurwaarden	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Natuurbeschermingswet	11
3.2.1	Kwalificerende habitats	11
3.2.2	Kwalificerende habitatsoorten	11
3.2.3	Kwalificerende broedvogels	11
3.2.4	Kwalificerende niet-broedvogels	11
3.3	Flora-fauna wet	11
3.3.1	Flora	11
3.3.2	Broedvogels	12
3.3.3	Niet-broedvogels	13
3.3.4	Zoogdieren	13
3.3.5	Herpetofauna	14
3.4	Overige natuurwaarden	14
4	Conclusie	15
4.1	Inleiding	15
4.2	Conclusie	15
4.3	Cumulatieve effecten	15
4.4	Mitigerende maatregelen	15
	Referenties	17

Bijlage 1: Overzichtsk kaart projectgebied

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Ter hoogte van het haventje van Walsoorden voldoet de zeedijk in de huidige staat niet aan de veiligheidsnormen en zal daarom verbeterd worden. Voor de voorgenomen werkzaamheden dient onderzocht te worden of een Natuurbeschermingsvergunning en/of een Ff-wet ontheffing vereist is.

De voorliggende "quickscan" moet allereerst inzicht geven in de aanwezigheid van beschermde soorten en/of habitats binnen de beïnvloedingsfeer van de dijkverbeteringswerkzaamheden. Als beschermde natuurwaarden aanwezig zijn, zal ook een inschatting worden gemaakt of als gevolg van de werkzaamheden effecten zijn te verwachten. Aan de hand van de resultaten zal worden beoordeeld of a. een Passende beoordeling en/of Soortenbeschermingstoets opgesteld dient te worden en b. een Natuurbeschermingsvergunning en/of een Ff-wet ontheffing vereist is. In verband met het Nbwet-gedeelte heeft overleg met de Provincie Zeeland plaatsgevonden zodat alle informatie die de Provincie nodig heeft om tot een oordeel te komen, in de toets verwerkt is.

1.2 Het projectgebied

De haven van Walsoorden ligt aan de zuidzijde van de Westerschelde ter hoogte van het dorpje Walsoorden. Het projectgebied ligt tussen de zuidelijke havendam (dp 236+30m) en de noordelijke havendam (dp 244+30m). De totale lengte van het traject is 830m (zie figuur 1 en 2, bijlage 1). Het gebied is verdeeld in drie delen: de twee havendammen, het haventerrein en de achterliggende hoogwaterkering (zie figuur 1 en 2, bijlage 1). De havendammen zijn al eerder versterkt (resp. in 2003 en 2004) en maken geen onderdeel uit van het huidige project. Zowel de bekleding van het haventerrein als het bovenbeloop van de hoogwaterkering zijn afgekeurd. Het haventerrein is verhard en er is een aantal gebouwen aanwezig (werkplaats en silo van Mouterij Kloosterzande B.V.). Ter hoogte van het voormalig havenmeesterkantoor en aan weerszijden van de silo's zijn enkele stroken vegetatie aanwezig. Daarnaast hebben zich verspreid over het gehele terrein ook planten gevestigd tussen de verharding. Het bovenbeloop van de hoogwaterkering is met uitzondering van de verharde buitenberm (dp 236+30m – dp 240) en drie verharde afritten richting het haventerrein, begroeid met cultuurgras en diverse kruiden. Het bovenbeloop wordt soms begraaasd door schapen.

2 Voorgenomen activiteit

2.1 Doel van de dijkverbetering

De hoogwaterkering dient het bewoonde achterland te beschermen tegen overstromingen. Wet-
telijk is vastgesteld dat de dijk sterk genoeg moet zijn om niet te bezwijken onder maatgevende
omstandigheden (de zwaarste golfaanval met een jaarlijkse kans van voorkomen van 1/4.000).
Deze veiligheidsnorm geldt ook voor de steenbekleding. Uit de toetsing van de steenbekleding
het dijktraject is gebleken dat deze moet worden verbeterd (Grondmechanica Delft 1997). Veil-
igheid is daarbij de eerste prioriteit, maar daarnaast is er ook aandacht voor de gevolgen van
de dijkverbeteringswerken voor het landschap, de natuur, cultuurhistorie (de LNC-waarden) en
overige belangen, zoals ruimtelijke ordening, omwonenden, recreatie en milieu.

2.2 Huidige situatie

In de onderstaande tabel 2.1 is een overzicht gegeven van de huidige situatie. Bij de hoogwa-
terkering is alleen de buitenberm tot de kruin aanwezig (deelgebied I, dp 236+30m – dp 240). In
deelgebied II is geen buitenberm aanwezig. De kruin van deelgebied I1 is verhard en neemt in
hoogte af. Ter hoogte van dp 238 geeft deze weg toegang tot het haventerrein. Voor de dijk ligt
een haventerrein met kades.

**Tabel 2.1. Huidige bekleding van de hoogwaterkering in het plangebied, weergegeven per
deelgebied (zie figuur 2, Bijlage 1). Haventerrein en havendammen vallen buiten het project, daar-
om hier niet beschreven.**

Deelge- bied	Traject dp	Kreukel- berm	Onderta- fel	Boventa- fel	Buiten- berm	Bovenbe- loop	Kruin
I	236+30m – 240m	Niet aan- wezig (haven- terrein)	Niet aanwezig (haven- terrein)	Niet aanwezig (haven- terrein)	Aanwe- zig, ver- hard	Onverhard, bekleed met gras m.u.v. drie opritten	Verhard
II	240m – 244+30m	Niet aan- wezig (haven- terrein)	Niet aanwezig (haven- terrein)	Niet aanwezig (haven- terrein)	Niet aanwezig	Onverhard, bekleed met gras m.u.v. drie opritten	Onverhard, bekleed met gras

2.3 Voorgenomen werkzaamheden

Op het haventerrein is relatief veel bebouwing aanwezig, het terrein is in particulier eigendom.
Versterking van de bekleding wordt daardoor niet haalbaar geacht. Een geringe erosie van het
haventerrein is toegestaan, er kan worden volstaan met het verstevigen van alleen de hoogwa-
terkering mits de teen van de nieuwe verharding tot onder het bestaande maaiveld reikt. Deze
versteviging zal allereerst bestaan uit het verdiept aanbrengen van een teenconstructie (dp
236+30m – 240m). Als gevolg van ruimtegebrek zal in plaats van een teenconstructie tussen dp
240-244+30m een damwand worden aangebracht. Tussen dp 237 en dp 239+20m zal de bui-
tenberm worden opgehoogd tot ontwerppeil en zal in de toekomst dienen als onderhoudspad.
De verhoging vindt plaats bovenop de al aanwezige verharding. Het overige deel van het dijk-
traject heeft geen onderhoudsstrook. Langs het gehele traject wordt een nieuwe bekleding
langs het bovenbeloop en de kruin van de hoogwaterkering aangebracht. Deze bestaat uit open
steenafsluiting wat wordt afgestrooid met de oorspronkelijke leeflaag (tabel 2.2). Vanuit de ge-
meente bestaat de wens een extra oprit voor fietsers aan de binnenzijde van de dijk aan te leg-
gen; vermoedelijk begint deze ter hoogte van dp 242 en komt ter hoogte van dp 240 op de kruin
van de dijk. Deze zal in de bestekfase verder worden uitgewerkt.

Tabel 2.2. Voorgenomen werkzaamheden aan de hoogwaterkering in het plangebied, weergegeven per deelgebied (zie ook figuur 2, Bijlage 1). Haventerrein en havendammen vallen buiten het project, daarom hier niet beschreven.

Deelgebied	Traject dp	Kreukelberm	Ondertafel	Boventafel	Buitenberm	Bovenbeloop	Kruin
I	236+30 m – 240m	Verdiept aanbrengen van (onder maai-veld)	Niet aanwezig (haventerrein)	Niet aanwezig (haventerrein)	Aanwezig, tussen dp 237 en 239+30m zal deze verhoogd worden, dient als onderhoudspad	Verharden met open steenasfalt, afstrooien met leeflaag	Verharden met open steenasfalt, afstrooien met leeflaag
II	240m – 244+30m	I.p.v. kreukelberm damwand aanbrengen	Niet aanwezig (haventerrein)	Niet aanwezig (haventerrein)	Niet aanwezig	Verharden met open steenasfalt, afstrooien met leeflaag	Verharden met open steenasfalt, afstrooien met leeflaag

2.4 Transport en opslag

De transportroute verloopt via bestaande wegen (zie figuur 12, bijlage 1). Vanaf de Walsordensestraat (dp 244+50m) tot aan dp 241+70m aan de binnenzijde van de dijk is een verharde weg aanwezig. Deze weg zal met een nieuw aan te leggen dijkovergang worden aangesloten op de buitendijkse toerit naar het haventerrein (dp 240). De dijkovergang zal in de bestekfase verder worden uitgewerkt.

De benodigde depotruimte is beperkt, omdat er slechts een geringe hoeveelheid materiaal vrijkomt (o.a. leeflaag moet tijdelijk weg worden gezet). Ook zal de nieuwe bekleding niet tijdelijk in depot worden gezet. Het waterschap Zeeuws Vlaanderen heeft een depotlocatie beschikbaar ten zuiden van de haven, op het haventerrein direct achter de zuidelijke havendam. Na de werkzaamheden zal het terrein in de oude toestand worden terug gebracht.

3 Aanwezige beschermde natuurwaarden

3.1 Inleiding

In 2005 is een quickscan van broedvogels, niet-broedvogels, herpeto- en zoogdierfauna uitgevoerd door SOVON (Vergeer, 2005). Het gehele onderzoeksgebied besloeg circa 41 hectare, het projectgebied haven Walsoorden maakt daar onderdeel van uit.

In juli 2009 is een eerste oriënterende vegetatie-inventarisatie uitgevoerd op een deel van het haventerrein (uitgevoerd door Annemiek Persijn en Peter Meininger, projectbureau Zeeweringen). In mei 2010 is de vegetatie van het gehele projectgebied geïnventariseerd (Peter Meininger en Saskia Wessels, Projectbureau Zeeweringen).

3.2 Natuurbeschermingswet

3.2.1 Kwalificerende habitats

Het projectgebied valt niet binnen de begrenzing van een Natura2000 gebied. De grens van het Natura2000 gebied Westerschelde & Saeftinghe ligt buitendijks op ca 20m afstand van de beide havendammen. Binnen de begrenzing van Westerschelde & Saeftinghe vinden geen werkzaamheden plaats. Kwalificerende habitats worden (in-)direct niet beïnvloed door de werkzaamheden.

3.2.2 Kwalificerende habitatsoorten

De meeste habitatsoorten van de Westerschelde betreffen soorten die in het open water voorkomen en geen gebruik maken van de landzone inclusief het projectgebied (Nauwe korfslak, Fint, Zeeprík, Rivierprík, Gewone zeehond). De enige habitatsoort die gebonden is aan een landbiotop is de Groenknolorchis. Deze is niet aangetroffen in het projectgebied en het voorkomen is ook op basis van verspreidingsgegevens niet bekend. De soort heeft zijn habitat in natte, kalkrijke duinvalleien en in veenmoerassen die onder invloed staan van basisch kwelwater. Het projectgebied bevat geen van beide habitattypen zodat het voorkomen kan worden uitgesloten.

3.2.3 Kwalificerende broedvogels

In het projectgebied werden tijdens het veldbezoek geen kwalificerende broedvogelsoorten van de Westerschelde & Saeftinghe aangetroffen.

3.2.4 Kwalificerende niet-broedvogels

Het projectgebied omvat geen belangrijke foerageerlocatie of hoogwatervluchtplaats. Tijdens beide veldbezoeken in 2005 en 2010 werden geen kwalificerende niet-broedvogelsoorten van de Westerschelde & Saeftinghe waargenomen in het projectgebied.

3.3 Flora-fauna wet

3.3.1 Flora

Het haventerrein bevat een hoge florarijckdom, het bovenloop daarentegen bestaat uit cultuurgras en bevat slechts een gering aantal soorten. Vooral de strook grasland langs de dijkovergang ter hoogte van het havenmeesterkantoor bevat een soortenrijke gras- en kruidenvegetatie. Tijdens beide inventarisaties werden ruim 130 soorten planten aangetroffen. Er werd èèn Flora-fauna wet beschermde soort gezien, namelijk Aardaker (enkele individuen, Ff-wet, tabel 1, zie ook tabel 3.2). In principe blijft de grasstrook waar de soort aanwezig is, behouden en worden de exemplaren niet beïnvloed. In dat geval hebben de werkzaamheden dus geen effect op deze beschermde soort. Mocht de locatie toch op de schop gaan, dan zal de leeflaag opzij worden gezet, zodat deze later weer terug gezet kan worden. In dat geval is de kans groot dat de soort

zich opnieuw kan vestigen. Alleen in dat geval betreft het een tijdelijk en zeer minimaal effect. Voor alle Tabel 1 soorten geldt een ontheffingsvrijstelling; voor deze soorten hoeft bij eventuele beïnvloeding geen ontheffing in het kader van de Ff-wet te worden aan gevraagd.

Tabel 3.2 Overzicht van beschermde flora soorten die in 2009-2010 zijn waargenomen

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Aardaker	<i>Lathyrus tuberosus</i>	Tabel 1, Flora-faunawet

3.3.2 Broedvogels

In het gehele gebied waar broedvogels werden geteld (projectgebied maakt hier maar klein onderdeel van uit) werden in 2005 27 broedvogelsoorten gevonden (Vergeer 2005). Van de kaart waarin de broedterritoria zijn ingetekend is af te leiden dat in het projectgebied zelf 23 territoria van de volgende vogelsoorten aanwezig waren:

- Merel (èèn territorium) t.h.v. dp 243-244, bij bebouwing
- Zwarte roodstaart (èèn territorium) t.h.v. dp 243-244, bij bebouwing
- Turkse tortel (èèn territorium) t.h.v. dp 243-244 bij bebouwing
- Winterkoning (èèn territorium) t.h.v. dp 237, tussen dijk en silo's
- Witte kwikstaart (èèn territorium) t.h.v. dp 237, tussen voorland en silo's
- Huiszwaluw kolonie (18 territoria) t.h.v. dp238, tussen silo's

Het habitat van de huiszwaluwen blijft behouden (silo's blijven staan gedurende en na werkzaamheden). Naar verwachting zal de kolonie gezien de hoogte van de nesten op de silo's geen verstoring ondervinden als gevolg van de werkzaamheden. Wanneer het werk vroeg in het seizoen begint, zijn de dieren eventueel nog bezig hun nest op te knappen of te bouwen. Bouwmateriaal voor de nesten wordt niet gereduceerd door de werkzaamheden (er komt tijdelijk meer nestmateriaal in de vorm van modder beschikbaar).

Als gevolg van de geplande depotruimte treedt eventueel ruimtebeslag op ten koste van èèn broedterritorium van de winterkoning. Het broedterritorium van de winterkoning werd aangetroffen op het haventerrein tussen dp 237 – 238. Ook deze soort komt algemeen voor in Nederland. De soort kan gebruik maken van uiteenlopende broedbiotopen. Na afronding van het werk wordt de depotruimte weer in oude stijl hersteld. De soort kan dan weer gebruik maken van het terrein, het betreft dus een tijdelijk effect. Effecten, zoals het doden van individuen of het kapot maken van een nest, kunnen voorkomen worden door maatregelen te treffen ter voorkoming dat vogels gaan broeden op die locatie. De maatregel houdt in dat voorafgaand aan het werk de aanwezige grasvegetatie kort gemaaid wordt en kort wordt gehouden tijdens het broedseizoen (zie ook H4 mitigerende maatregelen). Als gevolg van deze mitigerende maatregel zullen de werkzaamheden geen effect op broedvogels hebben.

Verder zou de depotruimte ten koste van èèn broedterritorium van de Witte kwikstaart kunnen gaan. De exacte broedlocatie van de Witte kwikstaart is niet bekend maar bevindt zich vermoedelijk in een gebouw of steenhoop ter hoogte van de depotruimte. Worst case wordt de steenhoop verwijderd en verdwijnt daarmee het broedterritorium. De witte kwikstaart is een van de meest algemene broedvogels van Nederland. Hij maakt gebruik van zeer uiteenlopende biotopen. In de directe omgeving van het plangebied is een groot aantal alternatieve broedlocaties aanwezig.

De overige soorten broeden allen in de aanwezige struiken naast de loods bij de haven (dp 243-244). Deze struiken zullen niet verwijderd worden tijdens de werkzaamheden. Er treedt dus geen ruimtebeslag op ten koste van de territoria. Wel liggen de territoria in dusdanige directe omgeving van de werkzaamheden dat de aanwezige vogels verstoring als gevolg van de werkzaamheden kunnen ondervinden. Het betreft algemene soorten, waarvoor in de directe omgeving ander geschikt broedbiotoop aanwezig is. Door vóór aanvang van het broedseizoen te beginnen met voorbereidende werkzaamheden kunnen de vogels kiezen of ze in het projectgebied willen broeden of liever een rustige locatie zoeken (zie ook mitigerende maatregelen).

Op het bovenbeloop (binnen- en buitenzijde van de hoogwaterkering) zijn geen broedterritoria aangetroffen. Algemene soorten zoals Graspieper broeden vaak op dijken. Om zeker te zijn dat in het jaar van uitvoer niet gebroed wordt in projectgebied, dient vooraf gaand aan het werk alle grasvegetatie op het haventerrein en het bovenbeloop van de hoogwaterkering kort gemaaid te worden en kort gehouden te worden gedurende de werkperiode (zie ook H4 mitigerende maatregelen).

Uit de bestanden van broedvogelprojecten van het RIKZ en SOVON blijkt dat in de directe omgeving geen kustbroedvogels voorkomen. Uit het archief van de Roofvogelwerkgroep Zeeland blijkt dat geen broedgevallen van roofvogels in het tot het projectgebied gerekende kilometerhokken bevinden.

In verband met de nog vast te stellen transportroute kan nu al worden vermeld dat in de directe omgeving van de hoogwaterkering binnendijs slechts enkele broedterritoria aanwezig zijn. Ook hier gaat het alleen om algemene soorten (Grasmus, Ekster, Kauw). De overige broedterritoria die werden gevonden in het onderzoeksgebied (Vergeer, 2005) liggen allen op een dusdanige locatie (achter een dam, dichtbegroeid terrein of bebouwde kom) dat geen beïnvloeding van de broedterritoria wordt verwacht.

3.3.3 Niet-broedvogels

Het open water in de directe omgeving van het projectgebied (directe omgeving) maakt geen onderdeel uit van het projectgebied en valt bij laagwater niet droog. Er is daarom geen slik aanwezig waar steltlopervogels kunnen foerageren. Er treedt dus geen ruimtebeslag of verstoring van foeragerende vogels op. Het projectgebied omvat ook geen hoogwatervluchtplaats. De afwezigheid van geschikt foerageergebied en de dagelijkse activiteit rondom de haven maken deze plaats vermoedelijk ongeschikt als hvp. Vanwege hun afwezigheid zullen de werkzaamheden geen invloed hebben op overtuigende vogels.

3.3.4 Zoogdieren

Tijdens een avondbezoek (Vergeer, 2005) werd met behulp van een batdetector een Dwergvleermuis waargenomen boven het haventerrein. Ook buiten het projectgebied werden Dwergvleermuis en Laatvlieger waargenomen. Vermoedelijk wordt het projectgebied benut als vlieg-route en eventueel als foerageerlocatie. Mogelijk wordt de loods ter hoogte van dp 243-244 gebruikt als slaaplocatie. Vleermuizen zijn alleen actief tussen zonsonder- en opgang. De werkzaamheden vinden overdag plaats. Bovendien wordt de structuur van het projectgebied niet gewijzigd en blijft de loods behouden. Vleermuizen zullen daarom niet beïnvloed worden door de werkzaamheden.

Alleen tijdens het veldbezoek in mei 2010 werd in het projectgebied een haas waargenomen. In het kader van de Quickscan broedvogels Walsoorden (Vergeer, 2005) is geen muizenonderzoek met inloopvallen uitgevoerd. Uit het onderzoeksgebied zijn geen braakbal- of vangstgegevens van kleine zoogdieren bekend (Vergeer, 2005).

Volgens de Zoogdierenatlas (2010) zijn een aantal zoogdiersoorten aanwezig in (de omgeving van) het projectgebied. Het betreft algemene soorten zoals Huisspitsmuis, Konijn en Mol, waarvoor geschikt habitat, bestaande uit een aantal ruigtes en hogere grasvegetatie, aanwezig is.

Alleen de vegetatie op het bovenbeloop van de dijk, het verruigde terrein ter plaatse van de depotruimte en eventueel een strook verruigd terrein direct grenzend aan de hoogwaterkering (dp 237 – 239) zal tijdelijk verdwijnen. Na de werkzaamheden zal de oude situatie weer terug keren. De rest van het haventerrein wordt niet beïnvloed door de werkzaamheden. In de directe omgeving van het projectgebied is veel geschikt leefgebied aanwezig voor algemene zoogdiersoorten (uitwijkmogelijkheden). Het tijdelijk biotoop verlies wordt daarom als te verwaarlozen beoordeeld.

De eventueel aanwezige soorten zijn algemene soorten die of geen wettelijke bescherming (Huismuis, Muskusrat, Bruine rat) kennen of zijn beschermd via Tabel 1 van de Flora-faunawet. Tabel 1 soorten kennen een ontheffingsvrijstelling; voor deze soorten hoeft geen ontheffing in het kader van de Ff-wet te worden aan gevraagd. Wel geldt voor alle soorten de zorgplicht (arti-

kel 2, Ff-wet). Vanuit de zorgplicht dient redelijkerwijs voorkomen te worden dat dieren gedood worden tijdens het werk. Dit kan door voorafgaand aan het werk het aanwezige biotoop ongeschikt te maken als leefgebied, bv door alle grasvegetatie kort te maaien vanuit èèn richting (dieren kunnen dan vluchten) en kort te houden tijdens het werk (zie ook H4, mitigerende maatregelen). In de omgeving van het projectgebied is veel geschikt biotoop aanwezig waar alle mogelijk aanwezige soorten naar kunnen uitwijken.

3.3.5 Herpetofauna

In het projectgebied zijn geen reptielen of amfibieën waargenomen en is geen geschikt biotoop (bv voorplantingsbiotoop in de vorm van poeltjes of ander soort kleine wateren, muurtjes voor zandhagedis of overwinteringsbiotoop) voor deze soortengroep aanwezig (Vergeer, 2005). In andere geraadpleegde bronnen worden ook geen waarnemingen gemeld (Bergmans & Zuiderwijk, 1986; RAVON 1998 – 2004, Krebs 1999). Als gevolg van hun afwezigheid zullen de werkzaamheden geen effect hebben op herpetofauna.

3.4 Overige natuurwaarden

In de Westerschelde waren alleen enkele deelgebieden als Beschermd Natuurmonument aangewezen en deze liggen alle ver buiten het beïnvloedingsgebied van deze activiteit. (dichtstbijzijnde zijn Schor van Waarde en Saefinghe). Hieronder worden desondanks de overige natuurwaarden in kaart gebracht.

Zeegras

Zeegras is niet aanwezig in (de omgeving van) het projectgebied (www.zeegras.nl).

Wieren

De te verbeteren hoogwaterkering staat niet in contact met water, het haventerrein ligt tussen de Westerschelde en de hoogwaterkering. Eventueel aanwezige wieren ondervinden in geen geval een effect van de werkzaamheden.

Zoutvegetatie

Diverse zoutplanten zoals Spiesmelde, Zandkweek, Zilte schijnspurrie zijn aanwezig in het projectgebied, vooral op het haventerrein. Ook enkele aandachtsoorten zoutplanten vermeld als aandachtsoorten in de Provinciale nota soortenbescherming: Schorrezoutgras, Strandmelde en Zeeweegbree zijn aangetroffen (zie tabel 3.1). Er vinden geen werkzaamheden op het haventerrein zelf plaats, alleen de achterliggende hoogwaterkering wordt verbeterd. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden zal hoogstens een beperkt deel van de zoutplanten verdwijnen. Ten eerste zal de verruigde strook die tegen de hoogwaterkering (tussen dp 237 en 239) aanligt eventueel tijdelijk verdwijnen als gevolg van de werkzaamheden (verdiept aanleggen van teen, aanbrengen van verhoging berm en steenbekleding bovenloop). Ook het verruigde oppervlak, waar de depotruimte is gepland, verdwijnt tijdelijk. Op het overige haventerrein zal de vegetatie niet of nauwelijks beïnvloed worden door de werkzaamheden. Na de werkzaamheden wordt het oppervlak met ruimtebeslag in oude staat hersteld en kunnen zich opnieuw zoutplanten vestigen. Gezien het bovenstaande wordt het tijdelijke biotoopverlies als te verwaarlozen beoordeeld.

Tabel 3.1 *Overzicht van zoutplanten opgenomen op de soortenlijst van Nota Soortenbeleid, Provincie Zeeland, in 2009-2010 zijn waargenomen op het dijktraject Haven Walsoorden*

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Schorrenzoutgras	<i>Triglochin maritima</i>	Provinciale zoutplant
Strandmelde	<i>Atriplex littoralis</i>	Provinciale zoutplant
Zeeweegbree	<i>Plantago maritima</i>	Provinciale zoutplant

Sublittorale fauna

De te verbeteren hoogwaterkering staat niet in direct contact met het open water. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen invloed op in het water aanwezige natuurwaarden. Eventueel aanwezige sublittorale fauna wordt niet beïnvloed door de werkzaamheden.

4 Conclusie

4.1 Inleiding

In de voorliggende quickscan is in kaart gebracht welke beschermde natuurwaarden in het projectgebied van haven Walsoorden restant aanwezig (zouden kunnen) zijn. Bij (mogelijke) aanwezigheid is een inschatting gemaakt van eventuele effecten op deze natuurwaarden als gevolg van de werkzaamheden.

4.2 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat geen Nb beschermde natuurwaarden in het projectgebied aanwezig zijn en/of beïnvloed kunnen worden. Gezien deze conclusie bestaat geen aanleiding verder onderzoek in de vorm van een Passende beoordeling uit te voeren en hoeft geen Nb-vergunning aangevraagd te worden.

Er zijn enkele Flora- en faunawet beschermde soorten waargenomen in het projectgebied of deze kunnen verwacht worden. Het betrof enkele algemene Tabel 1 soorten, waarvoor met uitzondering van (broed)vogels standaard een ontheffingsvrijstelling geldt (Aardaker, zoogdier-soorten). De aanwezige (broed)vogelsoorten zijn ook algemene soorten. Door middel van enkele eenvoudige mitigerende maatregelen kan voor alle (mogelijk) aanwezige soorten een negatief effect voorkomen worden. Een nadere analyse in de vorm van een Soortenbeschermingstoets en een Ff-wet ontheffingaanvraag zijn beiden niet nodig in het kader van de voorgenomen werkzaamheden.

In het gebied zijn een drietal zoutplantensoorten (Schorrenzoutgras, Strandmelde en Zeeweegbree) aanwezig. Deze zijn niet wettelijk beschermd, maar worden wel genoemd als provinciale aandachtsoort in de nota Soortenbescherming in Zeeland. Een beperkt gedeelte van hun biotoop op het haventerrein verdwijnt tijdelijk. Het overige haventerrein wordt niet beïnvloed, hier blijven de zoutplanten behouden. Na de werkzaamheden wordt de oorspronkelijke situatie hersteld, de zoutplanten kunnen zich opnieuw vestigen. Als gevolg daarvan wordt het tijdelijk verdwijnen van een gedeelte van de zoutplanten als een te verwaarlozen effect beoordeeld.

4.3 Cumulatieve effecten

In het projectgebied zijn geen effecten op Nb-wet beschermde natuurwaarden te verwachten. Cumulatie van effecten is daarom niet van toepassing bij het onderhavige dijkvak.

4.4 Mitigerende maatregelen

Ter voorkoming van mogelijke verstoring en/of doden van zoogdieren en/of broedvogels dienen de volgende mitigerende maatregelen te worden toegepast:

1. Voor aanvang van het broedseizoen (15 maart) wordt begonnen met voorbereidende werkzaamheden.
2. De gras- en kruidenvegetatie binnen het gehele projectgebied dient vlak voor 15 maart kort gemaaid en gehouden te worden. Het maaien zal vanuit een richting gebeuren, op die manier hebben dieren de gelegenheid om te vluchten.

Overig te treffen mitigerende maatregelen zijn:

3. Bij het tijdens de werkzaamheden onverwacht voorkomen van beschermde amfibieën, vogels, zoogdieren en planten worden mitigerende maatregelen getroffen volgens de gedragscode van de Waterschappen.

4. De leeflaag (25 cm) van de hoogwaterkering en overige onverharde delen die vergraven worden, wordt apart gezet, zodat deze na afloop weer teruggebracht kan worden (i.v.m. zadenbank).
5. De oorspronkelijke situatie van het haventerrein en de hoogwaterkering wordt hersteld na afloop. Het haventerrein wordt vooraf opgenomen en in een vergelijkbare rommelige staat terug gebracht. Resterende materialen die over zijn na de werkzaamheden worden verwijderd. De leeflaag wordt teruggezet op hoogwaterkering en eventueel andere onverharde delen waar de bodem vergraven is (zie ook 4).

Referenties

Bergmans, W. & Zuiderwijk, A. (1986). Atlas van de Nederlandse amfibieën en reptielen en hun bedreiging. KNNV/Lacerta. Hoogwoud

Grondmechanica Delft (1997). Inventarisatie sterkte gezette taludbekledingen in Zeeland. Kenmerk 362070/46

RAVON (1998). Waarnemingsoverzichten 1997. Ravon 2: 11-24

RAVON (1999). Waarnemingsoverzichten 1999. Ravon 2: 60-76

RAVON (2001). Waarnemingsoverzichten 2000. Ravon 4: 61-62 & Bijlage

RAVON (2003). Waarnemingsoverzichten 2001. Ravon 5: 47-48 & Bijlage

RAVON (2004). Waarnemingsoverzichten 2002. Ravon 6: 33 & Bijlage

Krebs, B. (1999). Waarnemingen van hagedissen in Zeeland. Rapport RAVON-Zeeland, Middelburg

Vergeer, J.W. (2005). Quickscan van broedvogels, niet-broedvogels, herpeto- en zoogdierfauna Walsoorden. SOVON-inventarisatierapport 2005/19

www.zeegras.nl

Bijlage 1

Overzichtskaart projectgebied

